

Universal Declaration of Human Rights - Ditammari

© 1996 – 2009 The Office of the High Commissioner for Human Rights

This HTML version prepared by the UDHR in Unicode project, <http://www.unicode.org/udhr>.

Oniti ba we a kpenniti kutenku yandú

Yetanfɔte yie yie me

Ti ɔo kenye ke tú ɔee te ke sɔkesɔke yi bo ke kutenku naati tipiiti timɔũ, ɔe tú omɔũ yi ɔo nke ɔi otɔu muwɛrimu ɔo kɔere yĩnke,

Ti ɔo kenye ke tú isɔke ɔɔ nyo di peite koo mɔũ wee wɛnte ke nɔo bee ite koo wuu, ke yɛ ti bo yĩme ke nkari ke ɔe tinaati ke ti naa tiɔɔti, ke ba nɔe ti me mba yo mɛsemme, oniti ti ɔe ɔmanti, ɔee tú kete,

Ti ɔo kenye ke tú oniti ne oniti ɔme, ti tũ mbo nɔe mu titɔbe, ociĩri nɔe okperi ko okperi ɔe ociĩri, ke yɛ ɔemɔsikaandɛ kɔ nɔe cooti yĩnke,

Ti ɔo kenye ke tú initi wuu nyimɔu ɔo kenkàri ke naati keyɛ itɔbe kɔei,

Ti ɔo kenye ke tú initi wuu kutenku yandú ɔeneni ɔipatri kɔparku ɔi myɛɛke ne oniti ba we, kó ɔiyetri ke tú oniti pokua oniti dɔua, ɔmɔũ yi cãã nne otɔu; ke ɔee te ke iwuu nyimɔũ ɔo nkewɛnne ke mpĩ kebeu ne ɔe bo naatime tipiiti timɔũ,

Ti ɔo kenye ke tú yeheke ye mɔũ ye kari kɛwɛnne mu kutenku yandú ko ɔitĩnni kɔbe ketú ti ɔo ke nɔe menke weti ɔee cɛnke tukune oniti kó mufommu ne o borime,

Ti ɔo kenye ke tú ti bo wɛnne me dinnu maɔimaa ɔee tukune oniti kó mufommu byeeke ɔee bo nte ke ti baa yete kuce,

Iwuu nyimɔũ kó ɔitinni ɔidyeeɛ piɛeku ke heu ketú

Oniti ba we, a kpenni ti kutenku yanda tu:

Iboti imɔũ ne itensaake imɔũ ɔo nkewɛnne ɔinuu kɔpĩ ndipatri ɔii ko tinaanti ne i yemme kɔpã itɔbe itye nɔe yĩnke ke nyɛ ɔee túme oniti ko mufommu yeheke yemɔũ ɔwɔme; oniti ba we, a cɛnke bo ɔil hei, a ɔo nke ti nyɛ ke ti kpenni.

Ditanfɔtri 1

Oniti ti pei nɔe omɔũ yi kɔatri otɔu, ke yɛ oniti ba we, o yi ɔo nne fehɔfe; o mɔkemu mɛcii kehã mɛyemme. Ti tú ne ɔo kenyasi ti tɔbe mbe ke yie mii ba nkɔu ko otɔu ɔau.

Ditanfɔtri 2

Oniti ba we: oniti sɔua, o peia oniti sɔua, oniti pokua, a cɛnke tú wee boti, a feu tekote ɔibɔ nɔaa, a dɔu nkuyie mmaku botinkua nkua, a tũ ɔwee peɔitik boti cɛn kaa, a kari ke yũmpuraa, a ɔo nɔɔdawanfe nɔɔa, a tú kuhɔuku nkua, ɔe yi ɔo ɔomɔũ bo ɔa ciite a kɔere yĩnke.

Ke wɛtike, ba kaa hei túɔi ke domme, omɔũ yi ɔo ke nɔa kɔɔnne ke ɔmanti o bo ɔa byɛeti a yienni mɛɛ kɔei noyɛɛ nyoo cyɛɛ.

Ditanfɔtri 3

Oniti ba we, a niti tɔu yi ɔo nke ɔaa kakii ke ɔmanti o bo ɔa tanneme kufɔtitenniku.

Ditanfɔtri 4

Omɔũ yi ɔo nkeɔɔw otɔu kuɔaaku ke ɲo senni; oniti me nyi mɔke muwɛrimu o bo fiteme otɔu koo naa nku ɔaaku.

Ditanfɔtri 5

Omɔũ yi ɔo mbe ɲo ɔuku sɔntike fɛpaɔpyefe tɛme, ɲo me nyi ɔo nke nfeuri kukpetinkú kɔmmɛ ke cɪrme.

Ditanfɔtri 6

Oniti, a cɛnke bo kee byeeke a ɔo kenye ɔee ci ne ɔee yi ci koomɔũ ba ɔa soute.

Ditanfɔtri 7

Ɔikotinuú tú timɔũ kó kuɔpiku nku. Okoti, ɔɛbire, onitiɔou onitipoku, okpaati, ociiri kuhɔuku, ba wuo, ɔikotinuú ɔii o kãnke.

Ditanfɔtri 8

Koomɔũ sente ɔikotinuú ke ɔaa wɛnte, a baa yi hũti hũti; a bo o tɔ tibeenti nti ke ɔe kó tinaantii ke nkú.

Ditanfɔtri 9

Be baa na ke sɔnte kepi ɲomɔu ko o kpetine yoo ko o ɔenne ɔiheɪ.

Ditanfɔtri 10

Oniti ba we, ke be ɔaa yu tibeenti yoo be ɔa pi nne timati, ɔibeentinni kɔbe ɔo nke ɔaa bekemu ke ya ɔedomme ke ne na ke tikwuɔ.

Ditanfɔtri 11

1. Ke be tú omɔũ caare ke mu nyi o bekenɛ keya ke mɔmmwɔɔ ɲme yoo siyaabisi nsi o tu mmu yi ye timati tibeenti ti bo tibate.

2. Oniti kaa caare ɔemare ke sɔ nke ɔikotinuu kó ɔipatri yi tú ɔe ci, a yi ɔo nketa ɔitou; ke ɔe me mbaa sɔ mbe ɔo nkeyetoo keywɔɔ ɲa to ɔeyinke be ɔake baa tɔnte.

Ditanfɔtri 12

Omɔũ yi ɔo nketa we yi te tiinaan ti myeɛke, keyɛ, ɔe ɔɔ me nyi kaa wɛnte otɔu ke ɔe yaa naa nne ɔikpanni. Ɔikotipatri me nnaa mmu kekpa nɔeyinke ke ɔe you.

Ditanfɔtri 13

1. Oniti ba we, a bo na keyite ke ncenti a yemme ɔome kaa peensiri ɔii hei a kàri.

2. Kaa me nyite kekɔte kee byeeke, ba ɔiihei kece, nkeɔee a bo na kekonnimu ɲa cyee, a ɔo ɔiimɔnni.

Ditanfɔtri 14

1. Ke be ɔaa ɔo meyei ke ɔaa harine ba a yi mɔke ɔifɔtɔɔ a bo na keyite kekɔte kesɔre a me nɔɔ ɔiihei; ɔe kó ɔiihei kɔbe me nyi ɔo nke ɔaa beti.

2. Be me ne yi ye kaa yeke ke be ɔa kwuɔ nne tipiiti timɔũ, be nɔa wuo kaa ɔɔri a ɔome.

Ditanfɔtri 15

1. Fĩ ȋniti, a ba nfou ke bo ke yi yẽ a boti tuku.

2. *Omoũ yi dɔ nke yetene s̄ntike ȳotɔu o ko kuboti tuku; ke weeme nne dɔ ne omaa o bo namu ke naanne kuboti tɛku.*

Ḍitanfātri 16

1. Oniti, kaa cēnke baa nkedee, a bo na kepwoke yoo a yenke a me ndowe ke qi hānne tacyēētē. Oniti ne o poku, omōū yi dō kensei otou fēnōnfē ke nkemmune qi bo yate qiiyie ke nsa ke qiborime yi maa.

2. Onitidɔu nɛ oniti poku kɛ bɛ ti nake ti kwus otɔu mɔu tenkɛ yi dɔ kɛ nkɔ kɛ firi bɛcwookɛ kɛfɪ kɛ dɛ fɪ.

3. Ne yaaro tɛcyɛ̃tɛ tɛ baa kóti kɛ tɛcyɛ̃tɛ yi bo kunaamunku yi bo kuboti mɛ nyi bo.

Āṭanfōtri 17

1. Oniti ba we, a bo amma ndaa, di sūmaa, omɔu yi do nke nkɔnnε otɔu o kperε yĩnkε.

2. *Omoũ yi do nke s̄ĩnte kẹfeete otou kperε ne muwērmu.*

Āṭanfātri 18

Oniti ba we, omōū yi dō nke nda kōnnne a yemme me n̄āti kpei; omōū ba nda kōnnne a d̄umme kuu nyeinku yoo a feume muu ntentaa yoo a yi d̄umme kuyie maku ame nyi feume mutaā mamu kpei kaa d̄o ketike, a bo youmu kuyiend̄ummu maku kó meborime ke twote meteme; a bo amaa ndaa, di sūmaa, d̄ikōmbōwti yi dō nke ndwo d̄i bo nd̄umme d̄ikó kuyie d̄id̄oku yoo d̄i ndaku mēkwuō ndi b̄ake kepaā nsikoo b̄ecirb̄e, ke haa d̄okó yebaa nke twonko itye nd̄ibi, ba oniti kaa b̄ó kee byeeke.

Ātanaśāstri 19

Ba we, kaa yemme hāti a bo na ke ti beimmu omou me mba na ke qaa kokene tiyĩnke; ba we, a bo na kebeke a qoti na ninte kee byeeke, ke ti two na me ndowe ne a ninte tii naanti kó kuboti.

Ātanaśāstri 20

1. Oniti ba we, a bo namu kewēnne ketiinne a kɔbe a me nɔɔbe ke di nake di kpeti; a bo namu ke mbo ditiinni a me nɔɔri myeēke, dindi yemme cēnke ba ɔa tiyeiti, di cēnke ba nɔɔri meyei.

2. *Omwù yi do nke tanne otu ditiñ ni mari nyeke ne muwërimu koo yemme yi dido.*

Ātānfātri 21

1. Oniti ba we, a do nke ndakemu a hei kó mufommu byεεke kó tinaanti ba kaa yi ha qitĩnni dij tɔ kutenku qimyeẽkẽ; a do ke ntee n nẽmu bεε pĩ nne qimɔũ qĩ kó qiyetri.

2. Ba we, a bo namu, ke nsa kaa kɔbe cɛnke daa deite, kempĩ na hei bo ncenti mee boti ke de nsie mutɔmmu yĩnke.

3. Βεκρατιβε δο κε νδωρι siheikembii δο μεε borime dihei myeεke; γεπατε γεε tu ndo nke nii cwɔ weti weti ba bɔkebɔke ba mbo, ke na keceete qitinni kotri kekanne dipanni. Δεκό mupaticɔrimu mɔnni, omɔu yi δο ke nkɔɔnne otɔu ke fiinko o yemme, keyɛ dihei kó meborime yi tú omɔumaa kɔmmε, omɔũkoo ημεε̃τε με nyi tú otɔũ kou.

Āṭanfōtri 22

Oniti ba we, fɔ teheikembite a tɛnke yi do kewɛte ke nsenni nacyee; tiɔawanti yi kpa a nne do nke yetoo kemɔɔte a kperɛ kperɛ itye nyii bo nte kaa na kenye dɛɛ ci nɛ dɛɛ yici; dɛmɔũ memme dɛɛ bo nte kaa naa ŋoniti keye a fɛi yekeke tũ ndo nke ntee nyetɔbe dɛdɛbyeeke. Oniti, kaa me nyi cote be ɔɔ yi ndaa too titɔuti.

Đitanfǵtri 23

1. Ba we, a ɔo nke mmɔke mutɔmmu ŋa pimmu, ke waa ŋa ɔɔmu ke mpĩ ke ɔe ɔaa naati; omɔu tu nyi do nke nkpa mutɔmmu.
2. Bɛɛ pĩ mmutɔmmu mamumaa ke bekuute ma, be tɔnfeinti ɔo nke mmamu.
3. Wee cɛnke pĩmmu mamu, o ɔo nke cu o kɔnyonku; keyɛ ɔe bo nteme koo na ke nfou ne o cyɛɛte kɔbe ke ba ŋaari.
4. Ba we, kaa ɔo a bo namu kewɛnnene betɔmpitibe tɔbe ke ɔi hɔnne yentɔntire ke ŋmɛ ndinuu kefeete ɔimaa.

Đitanfǵtri 24

Oniti ba we, a ɔo nke nii cute mutɔmmu kehompɛ kekɔte tikweiti; a yi ɔo nke nii mpi mutɔmmu kukpetinku tɛhompute be me mbaa keete a ɔiiti.

Đitanfǵtri 25

1. Oniti ba we, a ɔo nke nfou ke ɔe wenni kaa kɔntii nnaati, fɔ ne ŋa cyɛɛte kɔbe; a ne bo na kaa fommu ŋmenni kaa yimɔke a yommaa a yi mɔke tiyaati, a yi mɔke a ɔɔɔɔ, kaa me mmɔ ŋa ba na ketaa ŋamaa. Wee mɔnte mutɔmmu, wee mɔ, kuhɔuku, okupoku yoo okuɔɔ, opokóti yoo oɔakóti, ticitɛ ɔekewe, wee cenbo meseemme myeɛke be yi ɔo nkó yoo ɔemyeɛke koo nfɛuri.
2. Ti ɔo nke ɔo kenye tisaponyɔti ne tibi kpei mesaaibi imɔu: opopɔpɔri kpeia, ipocɔutebia, ipocɛmbia, ba i, i yi ɔo nkensenni.

Đitanfǵtri 26

1. Oniti ba we, a ɔo nkentye, ke na kepete mecii. Omɔũ yi ɔo nkeyieeti ke na ketanne o bire ɔakɔri sampɔu. Ibi imu ɔemare yi ɔo nke baa ta ɔekó ɔakɔri. ɔakɔribɛ bebɛbii bɛɛ myeɛke mutɔmmu ɔo nkepite tipiiti timɔũ ndi; bɛɛ ko yepate kpenɛ kpenke ke ɔo mbɛɛ ta ɔakɔri oɔyɛewe bɛmɔu be bo na ketamu ke be cɛnke ɔo.
2. ɔakɔri ɔo nketwo nɔɔbire itye nke ɔe benke ɔe bo ĩme kenaa ŋoni ti keyɛ oniti ba we, a ɔo nke nkpeni ti mufommu myeɛke. ɔakɔri ɔo nkeɔɔ ke benitibe kee betɔbe túmu ke bonkune beyemme kekwaɔ mbetɔbe meseemme, ke iboti imɔũ kutenku yandú nɔo itɔbe, ke initiboti kutenku yandú kó ɔitinni ɔidyɛeri dii me ŋari ke ɔo kepau nyekpare ke ɔii na ke yepau nke kutenku narke tipiiti timɔũ.
3. Ibi yɛmbɛ bɛɛ ɔɔke ɔo nkenyɛ weti weti bebi ɔo nkepete iitye ne i ɔo nkebebii muutɔmmú.

Đitanfǵtri 27

1. Oniti ba we, be ɔɔ ɔa bantɛne a ko kuboti kó meborime; a ɔo nkebaa: nte ɔifɔnni, nte ɔikũtri me nɔomme. A ɔo mbɛɛ ɔaatwoɔ mecii kaa munkɛɛ metwo mbetɔbe ke kutenku nnaati keɔimɔũ ɔipete mesaa.
2. Be tú oniti centine ŋo sɔu; obaribenti me nyi yari ohauti. Oniti tú mpĩnne mu o mu nyo nne.

Đitanfǵtri 28

Đipatri ɔidyɛeri ɔii ntú ba we, o ɔo nkeyetoo mu ke bɔkebɔke ba mbo kupiku maku; ke meseeme ɔɔke ti ba na kepete mesaa.

Đitanfǵtri 29

1. Oniti ba we, kaa poo ŋaboti yoo ɔitinni a bo ɔii myeɛke a nyɛ kaa poo ŋamaa ndi.
2. Omɔũ yi ɔo nkeɔɔ oɔu o yi ɔo ke bɛɛ wee ɔɔre omɔmmwɔɔ, keyɛ oniti ne oniti ŋme ke ti ɔo nkenvari ke wɛte keɔe titɔbe.
3. Fɔ wee yi ɔo mekɔomme a bo ntũ seiŋme kutenku yandú kó ɔipatri ɔidyɛeri me nyɛ nɔe nɔomme.

Ditanfɔ̃tri 30

Dipatri ɔi myɛɛɛ, tinaanti mati yibo ɛ ndonne ɔihe i mari, ditɔ̃nni mari yoo oniti ɔɔ o tisenkri, kennau ɛwãa ɲwãa, ɛ faari faari ɛ hati bɔkebɔɛ. Oniti ba we, a kpenni ti kutenku yandɔ.
